

Rhesymeg

Rheolir Addysg Grefyddol yn lleol gan Gyngor Ymgynghorol Sefydlog ar gyfer Addysg Grefyddol (CYSAG). Mae'n cynnwys tri phwyllgor: cynrychiolwyr prif draddodiadau crefyddol yr ardal, cynrychiolwyr athrawon a chynrychiolwyr yr awdurdod lleol. Prif swyddogaeth CYSAG yw, 'cynghori'r awdurdod ar y cyfryw faterion sy'n gysylltiedig ag addoli crefyddol mewn ysgolion sirol ac â'r addysg grefyddol sydd i'w rhoi yn unol â maes llafur cytûn ag y bydd yr awdurdod yn eu cyfeirio at y cyngor neu ag y gwêl y cyngor yn dda'. (Deddf Diwygio Addysg 1988 a.11(1)(a))

Cred CYSAG Gwynedd y dylai'r cyngor hwn fod yn seiliedig ar wybodaeth gyfredol gan obeithio y bydd y canllawiau sy'n dilyn yn galluogi penaethiaid i gefnogi CYSAG yn ei dyletswyddau.

Yn y gorffennol, mae CYSAG Gwynedd wedi monitro addysg grefyddol ac addoli ar y cyd trwy:

- adolygu adroddiadau arolygu ESTYN;
- dadansoddi asesiadau athrawon a chanlyniadau arholiadau ysgolion uwchradd yr Awdurdod Lleol;
- cael adroddiadau rheolaidd gan gynrychiolwyr y gwasanaeth ysgolion/ymgynghorol lleol;
- gwahodd athrawon a phenaethiaid i rannu enghreifftiau o arferion da gydag aelodau CYSAG.

Ni fydd Fframwaith Arolygu newydd ESTYN bellach yn cyfeirio'n benodol at Addysg Grefyddol ac addoli ar y cyd. Mae CYSAG Gwynedd felly yn awyddus i fanteisio ar y cyfundrefnau a'r arferion a ddefnyddir ar hyn o bryd gan benaethiaid ac athrawon wrth iddynt baratoi at y Fframwaith Arolygu newydd. Yng nghyfarfod CYSAG Gwynedd ar 13 Hydref 2010, penderfynwyd y byddai CYSAG yn cyflawni ei chyfrifoldebau statudol trwy wahodd ysgolion i rannu eu hunan arfarniad o Addysg Grefyddol, addoli ar y cyd a datblygiad ysbrydol a moesol disgyblion gyda'r aelodau.

Gofynnir yn garedig i ysgolion cynradd ac uwchradd gyflwyno crynodeb o hunan arfarniad yr ysgol i sylw clerc CYSAG Gwynedd yn ystod y flwyddyn pan fydd ESTYN yn arolygu'r ysgol.

Manylion cyswllt: (kenrobinson@gwynedd.gov.uk) 01286 679888

Enw (Clerc CYSAG): Ken Robinson.

Cyfeiriad: Swyddfa Addysg Ardal Arfon, Cyngor Gwynedd, Caernarfon, Gwynedd, LL55 1SH.

Ers 2008, mae CYSAGau ar draws Cymru wedi mabwysiadu neu addasu'r Fframwaith Enghreifftiol Cenedlaethol ar gyfer Addysg Grefyddol (APADGOS, 2008) fel eu maes llafur cytûn lleol. Mae aelodau'r Panel Ymgynghorol Cenedlaethol Addysg Grefyddol wedi croesawu'r cysondeb hwn ar draws Cymru gan eu bod wedi gallu cydweithio i baratoi canllawiau cyffredin i ysgolion a ChYSAGau. Mae amryw o GYSAGau yng Nghymru wedi mabwysiadu cyfundrefn neu broses debyg i'r un a amlinellir yn y ddogfen hon.

Enw'r Ysgol: Llanystumdwy

Addysg Grefyddol

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau mewn Addysg Grefyddol?

- Seilir yr hunan arfarniad ar arsylwadau gwersi, arfarniadau o waith disgyblion a chyfweliadau â disgyblion.
- Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol) a chynnwys arfarniad o asesiadau athrawon ac/neu ganlyniadau arholiad.

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 1 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol

Safonau mewn Addysg Grefyddol – cynnydd mewn dysgu

Mae'r disgyblion hŷn yn ymateb yn aeddfed iawn i gysyniadau megis goddefgarwch, cyfiawnder a thegwch. Mae'r disgyblion wedi cyfrannu'n hael at elusennau megis Operation Christmas Child, Comic Relief, Plant Mewn Angen a'r Groes Goch (adeg Tsunami Siapan).

Mae'r plant yn gyfeillgar â'i gilydd mewn sefyllfaoedd ffurfiol ac anffurfiol. Maent yn cyd-dynnu'n dda iawn â'r athrawon ac aelodau eraill o'r staff.

Yn eu gwersi, ac yn y sesiynau addoliad, maent yn dangos safonau da iawn yn eu hymwybyddiaeth ysbrydol a moesol. Maent yn cyfrannu'n effeithiol ac yn bwrpasol, gan ddangos parch at ei gilydd ac eraill. Mae ganddynt werthfawrogiad da o gredoau eraill yn ogystal â Christnogaeth.

Mae'r ysgol yn llwyddo i baratoi disgyblion sy'n cyflawni'n dda ac amlygir hyn trwy eu hymddygiad a'u boneddigeiddrwydd. Maent hefyd yn deall eu cyfrifoldebau fel dinasyddion byd-eang.

Mae gwerthoedd Cristnogol yn amlwg ar waith ym mywyd yr ysgol, ac mae ymatebion cadarnhaol holiaduron y rhieni yn dangos bod nhw'n canfod hyn hefyd.

Materion i gael sylw:

Parhau i ddatblygu ymwybyddiaeth a dealltwriaeth y plant o grefyddau eraill.

Rhagorol		Da	X	Digonol		Anfoddhaol	
-----------------	--	-----------	---	----------------	--	-------------------	--

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth mewn Addysg Grefyddol?

- Dylai hunan arfarniad ystyried y dangosyddion canlynol: yr amser a roddir i'r pwnc, gwybodaeth bynciol, arbenigedd a datblygiad proffesiynol yr athrawon, addasrwydd y rhaglen astudio ac amrediad yr adnoddau dysgu a ddefnyddir.
- Mae arfarniad o arsylwadau gwersi a gwaith disgyblion yn caniatáu i benaethiaid a phenaethiaid adran i ddod i farn am ansawdd yr addysgu mewn gwersi Addysg Grefyddol o fewn yr ysgol, a'r graddau y mae disgyblion yn cael eu cymell a'u hannog i gyrraedd safonau uchel.
- Dylai ysgolion cynradd gyfeirio at y ddarpariaeth 'Pobl, Credau a Chwestiynau' ar gyfer dysgwyr y Cyfnod Sylfaen yn ogystal ag Addysg Grefyddol yn CA2.
- Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol).

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adrannau 2.1 ac 2.2 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol

Yr addysgu: cynllunio ac amrediad o strategaethau

Defnyddir amrediad eang o strategaethau wrth addysgu Addysg Grefyddol, ac mae'r plant yn gallu defnyddio'u sgiliau meddwl, cyfathrebu a TGCh wrth weithio ar wahanol agweddau. Gwneir defnydd cyson o Asesu ar gyfer Dysgu i gyfoethogi'r ddarpariaeth. Mae'r pwnc yn cael ei amserlennu'n addas yn yr ysgol, a gwneir defnydd o athrawes lanw sydd ag arbenigedd i gyflwyno'r pwnc er mwyn rhyddhau'r staff ar gyfer amser CPA. Cryfheir y cwricwlwm a chymeriad Cristnogol yr ysgol trwy'r gydweithio agos gyda'r ficer lleol.

Mae Addysg Grefyddol fel pwnc yn sicrhau bod cwricwlwm cyfan yr ysgol yn cael ei gyfoethogi gan

gymeriad Cristnogol yr ysgol yn dda iawn. Mae'r elfen o draddodiadau'r eglwys yn gryf yng nghwricwlwm Addysg Grefyddol, a gwelir enghreifftiau rhagorol o wersi'n hybu disgyblion i gysylltu'r Hen Destament a'r Testament Newydd.

Materion i gael sylw

Mae angen i'r ysgol fuddsoddi mewn adnoddau ar gyfer dysgu am grefyddau eraill.

Rhagorol		Da	x	Digonol		Anfoddhaol	
-----------------	--	-----------	---	----------------	--	-------------------	--

Addoli ar y Cyd

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth ar gyfer addoli ar y cyd?

Ydy'r addoli ar y cyd yn cydymffurfio â'r gofynion statudol?	Ydy	Nac ydy
---	------------	----------------

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 2.3.1, 'Arweiniad atodol ar arolygu Addoli ar y Cyd mewn ysgolion anenwadol' (ESTYN, Medi 2010), 'Addysg Grefyddol ac Addoli ar y Cyd' (Cylchlythyr y Swyddfa Gymreig 10/94)

Nodweddion da mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd

Defnyddir ystod eang o strategaethau yn ystod gwasnaethau boreol. Mae'r addoli yn gyffrous, yn hanfod bywyd yr ysgol ac yn cyffwrdd calonnau'r disgyblion. Mae disgyblion yn gallu cysylltu elfennau o'u haddoliad â thraddodiadau ag ymarferion yr Eglwys. Mae'r defnydd o ddistawrwydd yn y gwasanaethau yn wych, ac yn hybu datblygiad ysbrydol y disgyblion. Wrth ddefnyddio'r-bwrdd rhyngethiol fel ffocws yn yr addoliad dosbarth mae dilyniant yn yr addoli drwy'r wythnos.

Materion i gael sylw mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd

Mae angen sicrhau bod amser addoli yn y dosbarth yn cael ddynodi yn glir i blant, fel bod dechrau a diwedd pendant i'r addoli.

Rhagorol		Da	X	Digonol		Anfoddhaol	
-----------------	--	-----------	---	----------------	--	-------------------	--

Cathryn S Dawey

Llofnod:

(Pennaeth)

Dyddiad: 14/9/2012